

**ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA
IZMEĐU
CRNE GORE I SLOVAČKE REPUBLIKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju, potpisan u Podgorici 20. maja 2016. godine, u originalu na crnogorskom i slovačkom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i slovačkom jeziku glasi:

**S P O R A Z U M
IZMEĐU
CRNE GORE
I
SLOVAČKE REPUBLIKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Crna Gora i Slovačka Republika (u daljem tekstu: države ugovornice),
u želji da uredе međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja,
dogovorile su sljedeće:

**DIO I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Definicija pojmova**

(1) U ovom sporazumu sljedeći pojmovi znače:

1. „teritorija“
 - u odnosu na Crnu Goru - teritorija Crne Gore;
 - u odnosu na Slovačku Republiku - teritorija Slovačke Republike;
2. „pravni propisi“
 - zakoni, podzakonski akti, i drugi opšti akti, koji se odnose na oblast socijalnog osiguranja iz člana 2 ovog sporazuma;
3. „nadležni organ“
 - u odnosu na Crnu Goru - ministarstva nadležna za pravne propise iz člana 2 ovog sporazuma;

- u odnosu na Slovačku Republiku - Ministarstvo za rad, socijalno staranje i porodična pitanja Slovačke Republike i Ministarstvo zdravlja Slovačke Republike;
4. „organ za vezu“
 - organ određen za efikasnije sprovođenje ovog sporazuma;
 5. „nosilac“
 - organizacija odnosno institucija nadležna za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2 ovog sporazuma;
 6. „nadležni nosilac“
 - nosilac kod koga je lice osigurano u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje ili od koga ima ili bi imalo pravo na davanje;
 7. „osiguranik“
 - lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;
 8. „član porodice“
 - lice koje se smatra takvim prema pravnim propisima one države ugovornice čiji se propisi primjenjuju;
 9. „prebivalište“
 - mjesto stalnog boravka;
 10. „boravište“
 - mjesto privremenog boravka;
 11. „period osiguranja“
 - period za koji je plaćen doprinos, period priznat kao takav i sa njim izjednačeni periodi;
 12. „davanje“
 - davanje u naturi ili novčano davanje;
 13. „davanje u naturi“
 - zdravstvena zaštita, osim novčanih davanja;
 14. „novčano davanje“
 - penzija i druga novčana davanja iz člana 2 ovog sporazuma, uključujući dodatke, usklađivanja i povećanja;
 15. „hitno pružanje zdravstvene zaštite“
 - davanje u naturi čije se pružanje ne može odložiti, jer bi, u protivnom, bili ozbiljno ugroženi život ili zdravlje lica;

(2) U ovom sporazumu ostali pojmovi imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima država ugovornica.

Član 2

Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi na:

- pravne propise Crne Gore o:
 1. penzijskom i invalidskom osiguranju;
 2. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;
 3. osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti;
 4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti;
 5. dodatku za djecu.

- pravne propise Slovačke Republike o:

1. zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti
2. penzijskom osiguranju
3. novčanoj naknadi za vrijeme privremene spriječenosti za rad;
4. osiguranju za slučaj povrede na radu;
5. osiguranju za slučaj nezaposlenosti;
6. dječijem dodatku.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise kojima se obuhvataju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje

Ovaj sporazum se primjenjuje na:

1. lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili objiju država ugovornica i
2. druga lica koja izvode prava od lica naznačenih pod tačkom 1 ovog člana.

Član 4

Jednaki tretman

(1) Prilikom primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice su izjednačeni sa njenim državljanima.

(2) Stav 1 ovog člana ne odnosi se na obaveze koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju koji su zaključeni sa trećim državama

Član 5

Izjednačenost teritorija

(1) Penzije i druga novčana davanja, ostvarena prema pravnim propisa jedne države ugovornice, isplaćuju se korisniku sa prebivalištem u drugoj državi ugovornici.

(2) Penzije i druga novčana davanja, stečena po osnovu pravnih propisa jedne države ugovornice ne mogu se umanjiti, izmijeniti, obustaviti ni ukinuti zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, osim ako ovim sporazumom nije drukčije određeno.

(3) Državljanima druge države ugovornice sa prebivalištem na teritoriji treće države davanja iz stava 1 ovog člana se isplaćuju pod istim uslovima kao i svojim državljanima.

(4) St. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuje se na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti.

(5) U odnosu na Crnu Goru st. 1 i 2 se ne primjenjuju na najnižu penziju i na naknadu pogrebnih troškova.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 6

Opšta odredba

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one države ugovornice na čijoj teritoriji lice radi, odnosno obavlja djelatnost, što važi i u slučaju kada se sjedište poslodavca nalazi na teritoriji druge države ugovornice, ako odredbama čl. 7 i 8 ovog sporazuma nije drugačije određeno.

Član 7

Posebne odredbe

(1) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog na rad na teritoriju druge države ugovornice, na njega se u odnosu na taj rad, najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca od dana upućivanja, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.

(2) Ako lice koje obavlja samostalnu djelatnost u jednoj državi ugovornici ode u drugu državu ugovornicu radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na njega se, najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca, od dana njegovog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da obavlja djelatnost na njenoj teritoriji.

(3) Na lica koja putuju u službi poslodavca koji se bavi vazdušnim, drumskim ili željezničkim saobraćajem, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice u kojoj je sjedište poslodavca.

(4) Na posadu broda, kao i druga lica zaposlena na brodu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

(5) Na lica koja obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravke ili nadzora broda u luci druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice kojoj luka pripada.

(6) Na zaposlene u državnim i javnim službama i sa njima izjednačena lica upućena u drugu državu ugovornicu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je uputila.

Član 8

Zaposleni u diplomatskoj misiji i konzularnom predstavništvu

(1) Na zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, kao i na zaposlene kao privatna kućna posluga kod članova ovih misija i predstavništava, upućene na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlene iz stava 1 ovog člana koji nijesu upućeni, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice u kojoj su zaposleni, a diplomatska misija, odnosno

konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju pravnih propisa te države koji važe za poslodavca.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, zaposleni koji su državljani države ugovornice čija je diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, mogu se, u roku od tri mjeseca od dana zaposlenja, opredijeliti za primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Član 9 Izuzeci

Na zajednički zahtjev zaposelnog i njegovog poslodavca, odnosno lica koje obavlja samostalnu djelatnost, nadležni organi država ugovornica mogu dogovoriti izuzetke od odredaba čl. 6 i 7 ovog sporazuma, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

DIO III POSEBNE ODREDBE

GLAVA 1 Bolest i materinstvo

Član 10 Sabiranje perioda osiguranja

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima obje države ugovornice, kada je to potrebno, sabiraju se za sticanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se ne poklapaju.

Član 11 Davanje u naturi

(1) Lice koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima pravo na zdravstvenu zaštitu od strane nosioca njegovog prebivališta ili boravišta, u obimu, vrsti i načinu pružanja prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca, kao da je kod njega osigurano, a u trajanju određenom pravnim propisima koji važe za nadležnog nosioca na čiji teret se zaštita pruža, pod uslovom da:

1. ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, ili
2. ima boravište u drugoj državi ugovornici po osnovu člana 7 st. 1, 2 i 6 i člana 8 ovog sporazuma

(2) Licu koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice i čije stanje zahtijeva hitno pružanje davanja u naturi, za vrijeme njegovog boravka na teritoriji druge države ugovornice, pružaju se davanja u naturi u drugoj državi ugovornici u skladu sa pravnim propisima te države ugovornice, na teret nadležnog nosioca.

(3) Licu koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice koje prethodno dobije odobrenje od nadležnog nosioca da ode na teritoriju druge države ugovornice, pružaju se davanja u naturi u drugoj državi ugovornici u obimu koji iziskuje njegovo zdravstveno stanje, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Odredbe st. 1,2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice, s tim što je za članove porodice lica koja imaju boravište u drugoj državi ugovornici na osnovu odredaba člana 7 st. 1 i 2 ovog sporazuma potrebna saglasnost nadležnog nosioca.

(5) Za odobrenje korišćenja proteza, ortopedskih i drugih pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti neophodna je saglasnost nadležnog nosioca, izuzev kada je pružanje tih usluga neodložno, jer bi u protivnom bili ozbiljno ugroženi život ili zdravlje lica iz st. 2, 3 i 4 ovog člana.

Član 12 **Novčano davanje**

Novčano davanje u slučaju bolesti i materinstva pruža nadležni nosilac prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 13 **Davanje korisnicima penzije**

(1) Na korisnika penzije, ostvarene prema pravnim propisima obiju država ugovornica, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice u kojoj korisnik ima prebivalište.

(2) Korisnik iz stava 1 ovog člana pravo na davanje u naturi ostvaruje na teret nadležnog nosioca one države ugovornice u kojoj ima prebivalište.

(3) Na korisnika penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i pružaju davanja u naturi, kao da je pravo na penziju ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Korisnik penzije iz stava 3 ovog člana sa prebivalištem u jednoj državi ugovornici, čije stanje za vrijeme boravka u drugoj državi ugovornici zahtijeva hitno pružanje davanja u naturi ima pravo na ta davanja prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice korisnika penzije.

Član 14 **Nosilac koji obezbjeđuje davanje u naturi prema prebivalištu ili boravištu lica**

U slučajevima iz čl. 11 i 13 ovog sporazuma, davanje u naturi obezbjeđuje:

u Crnoj Gori:

- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja,

u Slovačkoj Republici:

- zavodi za zdravstveno osiguranje.

Član 15 **Naknada troškova**

(1) Nadležni nosioci snose stvarne troškove za pružena davanja za svaki pojedini slučaj u skladu sa odredbama čl. 11 i 13 i st. 3 i 5 ovog sporazuma, izuzev administrativnih troškova.

(2) Stvarne troškove za davanja u naturi obračunava nosilac koji pruža davanja, po istim cijenama koje primjenjuje za sopstvene osiguranike.

(3) Organi za vezu država ugovornica mogu da dogovore i druge načine plaćanja troškova.

GLAVA 2 **Starost, invalidnost i smrt**

Član 16 **Sabiranje perioda osiguranja**

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice sticanje, očuvanje ili ponovno priznavanje prava na davanje uslovljeno navršenjem perioda osiguranja, nosilac te države ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i period osiguranja navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, kao da je navršen prema njegovim pravnim propisima, pod uslovom da se periodi ne poklapaju.

(2) Ako je prema pravnim propisima jedne države ugovornice, pravo na određeno davanje uslovljeno navršenjem perioda osiguranja u određenom zanimanju, odnosno poslu, ili u zanimanju za koje postoji poseban sistem, nosilac te države ugovornice uzima u obzir i period osiguranja koji je, prema pravnim propisima druge države ugovornice navršen u istom zanimanju, odnosno poslu ili u odgovarajućem sistemu.

Član 17 **Period osiguranja kraći od 12 mjeseci**

(1) Ako je ukupan period osiguranja, koji se prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima u obzir za obračunavanje davanja kraći od 12 mjeseci, ne odobrava se pravo na davanje, izuzev u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje samo po osnovu tog perioda osiguranja.

(2) Period osiguranja iz stava 1 ovog člana, po osnovu koga nosilac jedne države ugovornice ne odobrava davanje, uzima u obzir nosilac druge države ugovornice za sticanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje, kao i određivanje njegove visine, kao da je taj period navršen prema njegovim pravnim propisima.

Član 18

Utvrđivanje davanja

Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje i bez primjene člana 16 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu perioda osiguranja koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Član 19

Utvrđivanje i obračun srazmjernog dijela davanja

(1) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje samo uz primjenu odredaba člana 16 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

1. obračunava teorijski iznos davanja koji bi pripadao da je ukupan period osiguranja koji se uzima u obzir za obračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine perioda osiguranja uzima se kao teorijski iznos;
2. na osnovu tako obračunatog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmjernan odnosu između perioda osiguranja navršenog isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnog perioda osiguranja koji se uzima u obzir za obračun davanja.

(2) Ako se prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, plate, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, platu, osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 20

Umanjenje, obustava i ukidanje isplate davanja

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje ne podliježu pravnim propisima država ugovornica o umanjenju, obustavi ili ukidanju davanja u slučaju njihovog istovremenog korišćenja.

Član 21

Posebna odredba koja se odnosi na Slovačku Republiku

Pravo na slovačku invalidsku penziju ima lice kod koga je nastupila invalidnost dok je bilo izdržavano lice na redovnom školovanju, odnosno na redovnim postdiplomskim studijama, a najduže do navršene 26 godine života i bez obzira na dužinu perioda osiguranja, samo ukoliko se radi o licu koje ima prebivalište na teritoriji Slovačke Republike.

GLAVA 3

Povreda na radu i profesionalna bolest

Član 22

Davanje u naturi

(1) Lice koje po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište ili boravište u drugoj državi ugovornici koristi tu zaštitu na teret nadležnog nosioca, od nosioca na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje taj nosilac primjenjuje, kao da je kod njega osigurano.

(2) Za korišćenje proteza, pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti primjenjuju se odredbe člana 11 stav 5 ovog sporazuma.

(3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje:

u Crnoj Gori:

- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja,

u Slovačkoj Republici:

- zavodi za zdravstveno osiguranje.

(4) Za naknadu troškova nastalih na osnovu st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 15 ovog sporazuma.

Član 23

Profesionalna bolest

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je bolest prvi put ljekarski utvrđena na teritoriji te države ugovornice, smatra se da je taj uslov ispunjen ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge države ugovornice.

(2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je obavljanje djelatnosti koja može da izazove tu bolest, trajalo određeno vrijeme, nadležni nosilac te države ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vrijeme obavljanja takve djelatnosti u skladu sa pravnim propisima druge države ugovornice.

Član 24

Novčano davanje

(1) Novčano davanje za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nosilac one države ugovornice na čijoj teritoriji je nastala povreda na radu, odnosno poslednji put obavljena djelatnost koja može da izazove tu profesionalnu bolest, izuzev ako ovim sporazumom nije drugačije određeno.

(2) Ako lice, koje je po osnovu profesionalne bolesti primalo ili prima novčano davanje na teret nosioca jedne države ugovornice, zbog pogoršanja bolesti prouzrokovanog obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge države ugovornice, može da izazove profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nosiocu

druge države ugovornice, nosilac prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje, prema svojim pravnim propisima. Nosilac druge države ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja koje bi, po osnovu nastupanja te bolesti, pripadalo prema njegovim pravnim propisima.

GLAVA 4 Nezaposlenost

Član 25 Sabiranje perioda osiguranja

(1) Period osiguranja izvršen prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima se u obzir za ostvarivanje prava na novčano davanje za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima druge države ugovornice, pod uslovom da se periodi osiguranja ne preklapaju i ako je lice bilo osigurano za slučaj nezaposlenosti prije podnošenja zahtjeva onoliko period koliko je to propisano prema pravnim propisima druge države ugovornice.

(2) Novčano davanje za slučaj nezaposlenosti odobrava nadležni nosilac prema pravnim propisima koje primjenjuje.

GLAVA 5 Dodatak za djecu

Član 26 Utvrđivanje davanja

Ako pravo na dodatak za djecu postoji prema pravnim propisima obiju država ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice na čijoj teritoriji dijete ima prebivalište.

DIO IV OSTALE ODREDBE

Član 27 Obaveze organa, pravna i administrativna pomoć

(1) Nadležni organi država ugovornica će, administrativnim sporazumom, utvrditi način primjene ovog sporazuma, koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom.

(2) Nadležni organi i organi za vezu država ugovornica obavještavaće se međusobno o:

1. svim preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma,
2. svim promjenama njihovih pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma.

(3) U primjeni ovog sporazuma, organi i nosioci država ugovornica će uzajamno pružati besplatnu pravnu i administrativnu pomoć.

(4) Organi i nosioci država ugovornica mogu, u primjeni ovog sporazuma neposredno međusobno kontaktirati, kao i sa zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(5) Organi i nosioci jedne države ugovornice ne smiju odbiti zahtjev i drugi podnesak zbog toga što je napisan na službenom jeziku i pismu druge države ugovornice.

(6) Prilikom primjene ovog sporazuma ravnopravno će se upotrebljavati crnogorski jezik i pismo i slovački jezik i pismo.

(7) Ljekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, a odnose se na lica koja u drugoj državi ugovornici imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu. Ljekarske preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obiju država ugovornica obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

Član 28

Organi za vezu

U cilju efikasnijeg sprovođenja ovog sporazuma, posebno radi jednostavnog i brzog povezivanja nosilaca država ugovornica, administrativnim sporazumom određuju se organi za vezu.

Član 29

Zaštita ličnih podataka

(1) Lični podaci koje jedna država ugovornica dostavi, u skladu sa ovim sporazumom, drugoj državi ugovornici, koriste se isključivo u cilju sprovođenja ovog sporazuma.

(2) Lični podaci iz stava 1 ovog člana dobijeni od jedne države ugovornice koriste se prema propisima o zaštiti ličnih podataka države ugovornice koja je te podatke primila.

Član 30

Ovlašćenja diplomatskih misija i konzularnih predstavništava

Diplomatske misije i konzularna predstavništva država ugovornica, mogu se bez posebnog punomoćja, direktno obraćati nadležnim organima, organima za vezu i nadležnim nosiocima druge države ugovornice radi zaštite interesa svojih državljana.

Član 31

Oslobađanje od takse i ovjera

(1) Oslobađanje ili smanjenje takse predviđeno propisima jedne države ugovornice za pisane podneske ili dokumenta koja se prilažu zbog primjene njenih pravnih propisa, odnosi se i na odgovarajuće pisane podneske i dokumenta koja se prilažu radi primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa druge države ugovornice.

(2) Svaki zvaničan dokument koji je neophodan za primjenu ovog sporazuma izuzima se od ovjere od strane diplomatskih ili konzularnih organa.

(3) Kopije dokumenata čiju vjerodostojnost potvrđuje nosilac jedne države ugovornice, nosilac druge države ugovornice smatraće vjerodostojnim bez daljeg ovjeravanja.

Član 32 **Podnošenje zahtjeva i pravnih sredstava**

(1) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo koji je u primjeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice podniet organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji jedne države ugovornice, smatra se zahtjevom, izjavom ili pravnim sredstvom podnietom organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji druge države ugovornice.

(2) Zahtjev za davanje, podniet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako podnosilac zahtjeva:

1. to izričito zahtijeva;
2. podnese dokaze o navršenom periodu osiguranja prema pravnim propisima druge države ugovornice.

(3) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo, koji primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji te države ugovornice, može se, u istom roku, podnijeti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji druge države ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1 do 3 ovog člana, organ, nosilac ili neka druga nadležna institucija, bez odlaganja, prosljeđuje zahtjev, izjavu ili pravno sredstvo odgovarajućoj službi druge države ugovornice, neposredno ili posredstvom organa za vezu.

(5) Javne isprave, potvrde, odnosno dokumenti koje u cilju primjene ovog sporazuma izdaje organ ili nosilac jedne države ugovornice, smatraju se važećim i za organ ili nosioca druge države ugovornice.

Član 33 **Isplata davanja**

(1) Nosilac nadležan za isplatu davanja prema pravnim propisima jedne države ugovornice priznaje davanja u valuti koja važi u toj državi ugovornici.

(2) Isplata davanja iz stava 1 ovog člana korisniku koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, vrši se u konvertibilnoj valuti.

(3) Isplate među nosiocima država ugovornica vrše se u konvertibilnoj valuti.

Član 34 **Potraživanje preplaćenih iznosa davanja**

(1) Nosilac jedne države ugovornice, koji je isplatio davanja u iznosu većem od onog koji korisniku pripada, može od nosioca druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih iznosa davanja koje treba da isplati korisniku, zadrži preplaćeni iznos.

(2) Preplaćeni iznos iz stava 1 ovog člana se isplaćuje direktno nosiocu koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Član 35

Izvršni postupak

(1) Izvršna rješenja u oblasti socijalnog osiguranja nadležnih organa i nosilaca, kao i izvršne odluke sudova jedne države ugovornice priznaju se u drugoj državi ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa javnim poretkom države ugovornice u kojoj treba da se prizna izvršna odluka ili rješenje iz stava 1 ovog člana.

(3) Izvršne odluke i rješenja iz stava 1 ovog člana izvršavaju se u drugoj državi ugovornici. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju za odgovarajuće odluke i rješenja države ugovornice u kojoj treba da se sprovede izvršenje. Odluke i rješenja moraju sadržavati potvrdu o njihovoj izvršnosti (klauzula o izvršenju).

Član 36

Naknada štete

(1) Ako lice, koje prema pravnim propisima jedne države ugovornice, prima davanje po osnovu štete koja je nastala u drugoj državi ugovornici i ima, prema njenim pravnim propisima, pravo na naknadu štete od trećeg lica, tada pravo na tu naknadu prelazi na nosioca prve države ugovornice prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ako je pravo na naknadu štete u vezi sa istovrsnim davanjima, po osnovu istog slučaja štete, prenijeto, u skladu sa stavom 1 ovog člana nosiocima obiju država ugovornica, treće lice može isplatiti naknadu štete, sa oslobađajućim dejstvom, jednom ili drugom nosiocu. Nosioci će namiriti svoja potraživanja po ovom osnovu, srazmjerno davanju koje isplaćuju.

Član 37

Rješavanje sporova

Sporove u primjeni i tumačenju ovog sporazuma rješavaće dogovorno nadležni organi država ugovornica.

DIO V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Prelazne odredbe

(1) Ovaj sporazum ne utvrđuje pravo na davanje za period prije njegovog stupanja na snagu.

(2) Za utvrđivanje prava na davanje prema ovom sporazumu uzima se u obzir i period osiguranja koji je, prema pravnim propisima država ugovornica, ostvaren prije njegovog stupanja na snagu.

(3) Ovaj sporazum se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

(4) Davanja utvrđena prije stupanja na snagu ovog sporazuma neće se ponovo utvrđivati.

Član 39 Stupanje na snagu

(1) Ovaj sporazum podliježe potvrđivanju.

(2) Države ugovornice će se međusobno u pisanoj formi, diplomatskim putem, obavijestiti o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.

(3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana trećeg mjeseca po isteku mjeseca u kome je primljeno zadnje pisano obavještenje iz stava 2 ovog člana.

(4) Stupanjem na snagu ovog sporazuma, u odnosima između Crne Gore i Republike Slovačke, prestaje da važi Konvencija o saradnji u oblasti socijalne politike između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Čehoslovačke Republike potpisane u Beogradu 22. maja 1957. godine i Konvencija o socijalnom osiguranju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Čehoslovačke Republike potpisana u Beogradu 22. maja 1957. godine, osim stečenih prava na davanja i već pokrenutih postupaka, ako se oni odnose na period u kome je bio na snazi Sporazum koji se ovim sporazumom stavlja van snage.

Član 40 Vrijeme trajanja i otkazivanje

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.

(2) Svaka država ugovornica ga može u tekućoj kalendarskoj godini, u pisanoj formi, diplomatskim putem, otkazati s posljednjim danom te godine, pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest mjeseci.

(3) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava, kao i na zahtjeve za ostvarivanje prava podnijete do dana njegovog otkazivanja.

U potvrdu ovoga opunomoćenici, propisno ovlašćeni, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjeno u Podgorici, dana 20. maja 2016. godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom i slovačkom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

Za Crnu Goru
Boris Marić

Za Slovačku Republiku
Miroslav Lajčák

**ZMLUVA
MEDZI
ČIERNOU HOROU
A
SLOVENSKOU REPUBLIKOU
O SOCIÁLNO M ZABEZPEČENÍ**

Čierna Hora a Slovenská republika (ďalej len „zmluvné štáty“),
želajúc si upraviť vzájomné vzťahy v oblasti sociálneho zabezpečenia,
sa dohodli takto:

**PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

**Článok 1
Definícia pojmov**

(1) Pojmy použité v tejto zmluve majú nasledujúci význam:

1. „územie“
vo vzťahu k Čiernej Hore – územie Čiernej Hory,
vo vzťahu k Slovenskej republike – územie Slovenskej republiky,
2. „právne predpisy“
zákony, nariadenia a iné všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú
na oblasti sociálneho zabezpečenia uvedené v článku 2 tejto zmluvy,
3. „príslušný orgán“
vo vzťahu k Čiernej Hore,
ministerstvá zodpovedné za uplatňovanie právnych predpisov Čiernej Hory
uvedených v článku 2 tejto zmluvy,

vo vzťahu k Slovenskej republike,
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstvo
zdravotníctva Slovenskej republiky,
4. „kontaktné miesto“
miesto určené na uľahčenie vykonávania tejto zmluvy,

5. „inštitúcia“
organizácia alebo inštitúcia príslušná na vykonávanie právnych predpisov uvedených v článku 2 tejto zmluvy,
6. „príslušná inštitúcia“
inštitúcia, v ktorej bola osoba poistená v čase podania žiadosti o dávku alebo inštitúcia, od ktorej osoba má alebo by mala nárok na dávku,
7. „poistenec“
osoba, ktorá je poistená alebo bola poistená podľa právnych predpisov uvedených v článku 2 tejto zmluvy,
8. „rodinný príslušník“
osoba, ktorá sa za takú považuje podľa právnych predpisov toho zmluvného štátu, ktorého právne predpisy sa uplatňujú,
9. „bydlisko“
miesto trvalého pobytu,
10. „pobyt“
miesto prechodného pobytu,
11. „obdobie poistenia“
obdobie, za ktoré bolo zaplatené poistné alebo obdobie uznané ako obdobie poistenia a obdobie jemu na roveň postavené,
12. „dávka“
vecná dávka alebo peňažná dávka,
13. „vecná dávka“
zdravotná starostlivosť, okrem peňažných dávok,
14. „peňažná dávka“
dôchodok alebo iné peňažné dávky prislúchajúce podľa právnych predpisov uvedených v článku 2 tejto zmluvy, vrátane ich častí, doplatkov, valorizácie a zvýšenia,
15. „neodkladné poskytnutie zdravotnej starostlivosti“
vecná dávka, ktorej poskytnutie nie je možné odložiť, pretože bez neodkladného poskytnutia tejto dávky osobe, by bol vážne ohrozený jej život alebo zdravie.

(2) Ostatné pojmy použité v tejto zmluve majú význam, aký im patrí podľa právnych predpisov zmluvných štátov.

Článok 2 **Vecný rozsah**

(1) Právne predpisy na ktoré sa táto zmluva vzťahuje:
právne predpisy Čiernej Hory týkajúce sa

1. dôchodkového a invalidného zabezpečenia,
2. zdravotného poistenia, zdravotnej starostlivosti a materstva,
3. poistenie v prípade pracovných úrazov a chorôb z povolania,
4. dávok v nezamestnanosti,
5. rodinných príspevkov.

právne predpisy Slovenskej republiky týkajúce sa

1. zdravotného poistenia a zdravotnej starostlivosti,
2. dôchodkového poistenia,
3. nemocenského poistenia,
4. úrazového poistenia,
5. poistenia v nezamestnanosti,
6. prídavku na dieťa.

(2) Táto zmluva sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré menia, doplňujú, alebo nahrádzajú právne predpisy uvedené v odseku 1 tohto článku.

Článok 3

Osobný rozsah

Táto zmluva sa vzťahuje na:

1. osoby, ktoré podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo oboch zmluvných štátov a

2. všetky ostatné osoby, ktoré odvodzujú svoje práva od osôb uvedených v prvom bode tohto článku.

Článok 4

Rovnaké zaobchádzanie

(1) Pri uplatňovaní právnych predpisov jedného zmluvného štátu majú štátni občania druhého zmluvného štátu rovnaké postavenie ako jeho vlastní štátni občania.

(2) Odsek 1 tohto článku sa nevzťahuje na povinnosti súvisiace so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných zmlúv o sociálnom zabezpečení podpísanými s tretími štátmi.

Článok 5

Rovnosť území

(1) Dôchodky a iné peňažné dávky, na ktoré vznikol nárok podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, sa vyplácajú poberateľovi, ktorý má bydlisko na území druhého zmluvného štátu.

(2) Dôchodky a iné peňažné dávky, na ktoré vznikol nárok podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, sa nesmú znížiť, meniť, pozastaviť ani zrušiť z dôvodu, že ich poberateľ má bydlisko na území druhého zmluvného štátu, pokiaľ táto zmluva neustanovuje inak.

(3) Štátnym občanom druhého zmluvného štátu s bydliskom na území tretieho štátu sa dávky uvedené v odseku 1 tohto článku vyplácajú za rovnakých podmienok, ako vlastným štátnym občanom.

(4) Odseky 1 a 2 tohto článku sa nevzťahujú na peňažnú dávku v nezamestnanosti.

(5) Vo vzťahu k Čiernej Hore sa odseky 1 a 2 tohto článku nevzťahujú na minimálny dôchodok a na pohrebné dávky.

DRUHÁ ČASŤ USTANOVENIA O UPLATNITEĽNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOCH

Článok 6 Všeobecné ustanovenie

Ak nie je v článkoch 7 a 8 tejto zmluvy ustanovené inak, povinnosť poistenia sa určuje podľa právnych predpisov zmluvného štátu, na ktorého území je osoba zamestnaná alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, a to aj vtedy, ak sa sídlo jej zamestnávateľa nachádza na území druhého zmluvného štátu.

Článok 7 Osobitné ustanovenia

(1) Ak zamestnávateľ so sídlom na území jedného zmluvného štátu vyšle zamestnanca na vykonávanie zamestnania na územie druhého zmluvného štátu, zamestnanec naďalej podlieha právnym predpisom prvého zmluvného štátu, ako keby vykonával zamestnanie na území prvého zmluvného štátu, a to najviac počas obdobia 24 kalendárnych mesiacov odo dňa vyslania.

(2) Ak samostatne zárobkovo činná osoba vykonávajúca činnosť v jednom zmluvnom štáte dočasne vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť na území druhého zmluvného štátu, naďalej podlieha právnym predpisom prvého zmluvného štátu, ako keby vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť v prvom zmluvnom štáte, a to najviac počas obdobia 24 kalendárnych mesiacov odo dňa jej odchodu z prvého zmluvného štátu.

(3) Osoby, ktoré sú zamestnané ako členovia leteckého, cestného, železničného personálu, podliehajú právnym predpisom zmluvného štátu, na ktorého území má ich zamestnávateľ sídlo.

(4) Členovia posádok námorných lodí a iné osoby, zamestnané na námornej lodi, podliehajú právnym predpisom toho zmluvného štátu, pod ktorého vlajkou sa loď plaví.

(5) Osoby vykonávajúce nakládku a vykládku námorných lodí, opravy alebo dohľad nad námornými loďami v prístave druhého zmluvného štátu, podliehajú právnym predpisom toho zmluvného štátu, ktorému prístav patrí.

(6) Zamestnanci štátnej služby alebo verejnej služby a osoby im na roveň postavené, vyslané na územie druhého zmluvného štátu, podliehajú právnym predpisom vysielajúceho zmluvného štátu.

Článok 8

Zamestnanci diplomatických misií a konzulárnych úradov

(1) Zamestnanci diplomatických misií a konzulárnych úradov, ako aj zamestnanci pracujúci ako domáci služobný personál u členov diplomatických misií a konzulárnych úradov, ktorí sú vyslaní na územie druhého zmluvného štátu, podliehajú právnym predpisom vysielajúceho zmluvného štátu.

(2) Zamestnanci podľa odseku 1 tohto článku, ktorí nie sú vyslaní, podliehajú právnym predpisom zmluvného štátu, v ktorom sú zamestnaní. Diplomatická misia, alebo konzulárny úrad, alebo ich členovia, ktorí tieto osoby zamestnávajú, sú povinní dodržiavať právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na zamestnávateľa tohto zmluvného štátu.

(3) Výnimkou z odseku 2 tohto článku je, že zamestnanci, ktorí sú štátnymi občanmi zmluvného štátu, ktorého je diplomatická misia, alebo konzulárny úrad, sa môžu v lehote troch mesiacov odo dňa nástupu do zamestnania rozhodnúť pre uplatňovanie právnych predpisov tohto zmluvného štátu.

Článok 9

Výnimky

Na základe spoločnej žiadosti zamestnanca a jeho zamestnávateľa, alebo na základe žiadosti osoby samostatne zárobkovo činnej, sa príslušné orgány zmluvných štátov môžu dohodnúť na výnimkách z ustanovení článkov 6 a 7 tejto zmluvy, pričom zohľadňujú druh a okolnosti zamestnania.

TRETIA ČASŤ

OSOBITNÉ USTANOVENIA

Prvá hlava

Choroba a materstvo

Článok 10

Sčítanie období poistenia

Obdobia poistenia, získané podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov, sa v prípade potreby spočítavajú na účely splnenia podmienky nároku na dávku a na určenie trvania poskytovania tejto dávky, ak sa tieto obdobia neprekrývajú.

Článok 11

Vecné dávky

(1) Osoba, ktorá spĺňa podmienky pre získanie nároku na vecné dávky podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, má nárok na zdravotnú starostlivosť od inštitúcie v mieste jej bydliska alebo pobytu, v rozsahu, druhu a spôsobe poskytovania podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje táto inštitúcia, ako keby bola táto osoba poistená v tejto inštitúcii, v trvaní stanovenom právnymi predpismi, ktoré uplatňuje príslušná inštitúcia, na náklady ktorej sa táto zdravotná starostlivosť poskytuje, pod podmienkou, že:

1. má bydlisko v druhom zmluvnom štáte, alebo
2. má pobyt v druhom zmluvnom štáte v súlade s ustanoveniami článku 7 odsekov 1, 2 a 6 a článku 8 tejto zmluvy.

(2) Osobe, ktorá spĺňa podmienky pre získanie nároku na vecné dávky podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu a ktorej stav si vyžaduje neodkladné poskytnutie vecných dávok počas svojho pobytu na území druhého zmluvného štátu, sa poskytnú vecné dávky v druhom zmluvnom štáte v súlade s právnymi predpismi druhého zmluvného štátu na náklady príslušnej inštitúcie.

(3) Osoba, ktorá spĺňa podmienky pre získanie nároku na vecné dávky podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu a po získaní predchádzajúceho súhlasu príslušnej inštitúcie, môže byť vyslaná na liečenie na územie druhého zmluvného štátu s prihliadnutím na jej zdravotný stav a na náklady príslušnej inštitúcie prvého zmluvného štátu.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 tohto článku sa vzťahujú aj na rodinných príslušníkov, pričom rodinní príslušníci osôb, ktoré majú bydlisko v druhom zmluvnom štáte v súlade s ustanoveniami článku 7 odsek 1 a 2 tejto zmluvy, musia mať súhlas príslušnej inštitúcie.

(5) Poskytnutie protéz, zdravotníckych pomôcok a iných súvisiacich vecných dávok významnej hodnoty pre osoby uvedené v odsekoch 2, 3 a 4 tohto článku si vyžaduje súhlas príslušnej inštitúcie, s výnimkou naliehavých prípadov, ak by ich neposkytnutie znamenalo vážne ohrozenie života alebo zdravia dotknutých osôb.

Článok 12

Peňažné dávky

Peňažnú dávku v chorobe a materstve poskytuje inštitúcia podľa právnych predpisov zmluvného štátu, ktoré uplatňuje.

Článok 13

Dávky pre dôchodcov

(1) Dôchodca, ktorý poberá dôchodok podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov, podlieha výlučne právnym predpisom zmluvného štátu, v ktorom má bydlisko.

(2) Poberateľovi dôchodku, uvedeného v odseku 1 tohto článku, poskytuje vecné dávky na vlastné náklady príslušná inštitúcia toho zmluvného štátu, v ktorom má bydlisko.

(3) Dôchodca, ktorý poberá dôchodok podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu a má bydlisko v druhom zmluvnom štáte, má nárok na vecné dávky ako keby mal nárok na dôchodok podľa právnych predpisov tohto zmluvného štátu. Náklady vecných dávok znáša príslušná inštitúcia.

(4) Dôchodca uvedený v odseku 3 tohto článku s bydliskom v jednom zmluvnom štáte, ktorého stav si počas pobytu v druhom zmluvnom štáte vyžaduje neodkladné poskytnutie zdravotnej starostlivosti, má nárok na tieto dávky podľa právnych predpisov a na náklady inštitúcie druhého zmluvného štátu.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 tohto článku sa uplatňujú aj na rodinných príslušníkov poberateľov dôchodku.

Článok 14 **Inštitúcia zabezpečujúca poskytnutie vecných dávok** **podľa bydliska alebo pobytu osoby**

V prípadoch uvedených v článkoch 11 a 13 tejto zmluvy, vecnú dávku poskytuje:

v Čiernej Hore
organizačná jednotka inštitúcie poskytujúcej zdravotné poistenie,

v Slovenskej republike
zdravotné poisťovne.

Článok 15 **Úhrada nákladov**

(1) Príslušné inštitúcie uhrádzajú skutočné náklady za poskytnuté dávky pre každý jednotlivý prípad v súlade s ustanoveniami článkov 11 a 13 ods. 3 a 5 tejto zmluvy okrem správnych nákladov.

(2) Skutočné náklady na vecné dávky vypočíta inštitúcia, ktorá poskytuje dávky, v rovnakých cenách ako uplatňuje pre svojich poistencov.

(3) Kontaktné miesta oboch zmluvných štátov sa môžu dohodnúť na ďalších spôsoboch týkajúcich sa úhrady nákladov.

Druhá hlava **Staroba, invalidita a smrť**

Článok 16 **Sčítanie období poistenia**

(1) Ak podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu získanie, trvanie alebo obnovenie nároku na dávku je podmienené získaním obdobia poistenia, inštitúcia tohto zmluvného štátu prihliada, ak je to potrebné, aj na obdobia poistenia získané podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu tak, ako keby boli získané podľa právnych predpisov prvého zmluvného štátu, pod podmienkou, že sa obdobia poistenia neprekrývajú.

(2) Ak podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu nárok na poberanie určitej dávky je podmienený dosiahnutím obdobia poistenia v určitom povolaní, práci, alebo povolaní, pre ktoré existuje osobitný systém, inštitúcia tohto zmluvného štátu prihliada aj na obdobia poistenia získané v rovnakom povolaní alebo práci alebo v príslušnom systéme podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu pre určenie nároku na dávku.

Článok 17 **Obdobie poistenia kratšie ako 12 mesiacov**

(1) Ak je celkové obdobie poistenia, ktoré sa podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu zohľadňuje pre výpočet dávky, kratšie ako 12 mesiacov, dávka sa neprizná, s výnimkou prípadov, ak podľa týchto právnych predpisov vznikne nárok na dávku aj na základe tohto obdobia poistenia.

(2) Obdobie poistenia uvedené v odseku 1 tohto článku, na základe ktorého inštitúcia jedného zmluvného štátu neprizná dávku, započíta inštitúcia druhého zmluvného štátu na získanie, zachovanie a opätovné nadobudnutie nároku na dávku, ako aj na určenie jej výšky, ako keby bolo toto obdobie poistenia získané podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje tento zmluvný štát.

Článok 18 **Priznávanie dávky**

Ak podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu vznikne nárok na dávku aj bez použitia ustanovenia článku 16 tejto zmluvy, inštitúcia tohto zmluvného štátu prizná dávky s prihliadnutím výlučne na obdobia poistenia získané podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.

Článok 19 **Určenie a výpočet pomernej časti dávky**

(1) Ak vznikne nárok na dávky podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu len pri uplatnení ustanovení článku 16 tejto zmluvy, príslušná inštitúcia tohto zmluvného štátu určí dávku nasledovne:

3. vypočíta teoretickú sumu dávky, ktorá by patrila, ak by všetky obdobia poistenia zohľadňované na určenie sumy dávky, boli dosiahnuté, podľa právnych predpisov, ktoré príslušná inštitúcia uplatňuje. Suma dávky, ktorá nezávisí od dĺžky obdobia poistenia, sa považuje za teoretickú sumu dávky,
4. na základe takto vypočítanej teoretickej sumy dávky sa vypočíta skutočná suma dávky podľa pomeru medzi obdobia poistenia dosiahnutými výlučne podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje príslušná inštitúcia a všetkými obdobia poistenia, ktoré sa zohľadňujú na určenie sumy dávky.

(2) Ak sa podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu suma dávky vypočítava na základe zárobku, mzdy, poistného základu, alebo príspevkov zaplatených za určité obdobie, príslušná inštitúcia prihliada len na zárobok, mzdu, poistný základ alebo

zaplatené príspevky výlučne za obdobia poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Článok 20 **Zníženie, pozastavenie a odňatie dávok**

Osoby, na ktoré sa vzťahuje táto zmluva, nepodliehajú právnym predpisom zmluvných štátov, ktoré sa týkajú zníženia, pozastavenia alebo odňatia dávok v prípade, že majú nárok na výplatu viacerých dávok súčasne.

Článok 21 **Osobitné ustanovenie týkajúce sa Slovenskej republiky**

Nárok na slovenský invalidný dôchodok osobe, ktorej invalidita vznikla v období, v ktorom bola nezaopatreným dieťaťom alebo počas doktorandského štúdia v dennej forme do dovŕšenia 26 rokov veku, vznikne aj bez ohľadu na dĺžku obdobia poistenia len, ak ide o osobu, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky.

Tretia hlava **Pracovný úraz a choroba z povolania**

Článok 22 **Vecné dávky**

(1) Osobe, ktorá má nárok na poskytnutie zdravotnej starostlivosti z dôvodu pracovného úrazu, alebo choroby z povolania podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, a ktorá má bydlisko alebo pobyt v druhom zmluvnom štáte, poskytne zdravotnú starostlivosť na náklady príslušnej inštitúcie, inštitúcia miesta jej bydliska alebo pobytu podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, ako keby táto osoba bola poistená touto inštitúciou.

(2) Na poskytnutie protéz, zdravotníckych pomôcok a iných súvisiacich vecných dávok významnej hodnoty sa vzťahujú ustanovenia článku 11 odsek 5 tejto zmluvy.

(3) V prípadoch uvedených v odseku 1 a 2 tohto článku zdravotnú starostlivosť poskytne:

v Čiernej Hore

- organizačná jednotka inštitúcie zdravotného poistenia,

v Slovenskej republike

zdravotné poisťovne

(4) Na úhradu nákladov dávok poskytnutých podľa odsekov 1 a 2 tohto článku sa vzťahujú ustanovenia článku 15 tejto zmluvy.

Článok 23 **Choroba z povolania**

(1) Ak je podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu nárok na poberanie dávok z dôvodu choroby z povolania podmienený skutočnosťou, že táto choroba bola po prvýkrát zistená na jeho území, tak sa táto podmienka považuje za splnenú, ak táto choroba bola po prvýkrát zistená na území druhého zmluvného štátu.

(2) Ak je podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu priznanie dávky v prípade choroby z povolania podmienené skutočnosťou, že vykonávanie povolania, ktoré môže spôsobiť túto chorobu, trvalo určité obdobie, príslušná inštitúcia tohto zmluvného štátu prihliada, ak je to potrebné, i na obdobia vykonávania takéhoto povolania, v súlade s právnymi predpismi druhého zmluvného štátu.

Článok 24 **Peňažné dávky**

(1) Peňažnú dávku v prípade pracovného úrazu alebo choroby z povolania poskytuje podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, inštitúcia toho zmluvného štátu, na ktorého území došlo k pracovnému úrazu, alebo kde bola naposledy vykonávaná činnosť, ktorá spôsobila chorobu z povolania, ak táto zmluva neustanovuje inak.

(2) Ak osoba, ktorá z dôvodu choroby z povolania poberá alebo poberala dávku na náklady inštitúcie jedného zmluvného štátu, kvôli zhoršeniu choroby zapríčinenej vykonávaním povolania, ktoré podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu môže zapríčiniť chorobu z povolania, predloží žiadosť o dávku inštitúcii druhého zmluvného štátu, inštitúcia prvého zmluvného štátu aj naďalej znáša náklady na dávku, bez ohľadu na toto zhoršenie, podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Inštitúcia druhého zmluvného štátu poskytne dávku v sume rozdielu medzi sumou dávky po zhoršení choroby z povolania a sumou dávky, ktorá by bola poskytnutá z titulu choroby z povolania podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.

Štvrtá hlava **Nezamestnanosť**

Článok 25 **Sčítanie období poistenia**

(1) Obdobie poistenia získané podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu sa zohľadňuje na nárok na peňažnú dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu, ak osoba získala v prvom zmluvnom štáte obdobie poistenia zodpovedajúce obdobiu poistenia v nezamestnanosti v druhom zmluvnom štáte pred uplatnením si nároku, pod podmienkou, že sa obdobia poistenia neprekrývajú.

(2) Peňažnú dávku v nezamestnanosti poskytuje inštitúcia podľa právnych predpisov zmluvného štátu, ktoré uplatňuje.

Piata hlava **Rodinné prídavky**

Článok 26 **Nárok na dávku**

Ak sú splnené podmienky nároku na prídavky na dieťa podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov, uplatňujú sa výlučne právne predpisy zmluvného štátu, v ktorom má dieťa bydlisko.

ŠTVRTÁ ČASŤ RÔZNE USTANOVENIA

Článok 27 Povinnosti orgánov, právna a správna pomoc

(1) Príslušné orgány zmluvných štátov uzatvoria vykonávaciu dohodu, na vykonávanie tejto zmluvy, ktorá nadobudne platnosť súčasne s touto zmluvou.

(2) Príslušné orgány a kontaktné miesta zmluvných štátov sa vzájomne informujú o:

1. všetkých opatreniach prijatých na účely vykonávania tejto zmluvy,
2. všetkých zmenách v ich právnych predpisoch ovplyvňujúcich uplatňovanie tejto zmluvy.

(3) Pri vykonávaní tejto zmluvy si orgány a inštitúcie zmluvných štátov vzájomne poskytujú bezplatnú právnu a správnu pomoc.

(4) Pri vykonávaní tejto zmluvy môžu orgány a inštitúcie zmluvných štátov priamo medzi sebou komunikovať, ako aj s oprávnenými osobami a ich právnymi zástupcami.

(5) Orgány a inštitúcie jedného zmluvného štátu nemôžu odmietnuť žiadosť a iné podanie len preto, že sú napísané v štátnom jazyku druhého zmluvného štátu.

(6) Pri vykonávaní tejto zmluvy sú rovnoprávne slovenský jazyk a čierňohorský jazyk.

(7) Lekárske vyšetrenia, ktoré sa vykonávajú výlučne z dôvodu uplatňovania právnych predpisov jedného zmluvného štátu a týkajú sa osôb, ktoré majú bydlisko alebo pobyt v druhom zmluvnom štáte, vykoná na žiadosť a na náklady príslušnej inštitúcie, inštitúcia v mieste bydliska alebo pobytu. Lekárske vyšetrenia, ktoré sa vykonávajú z dôvodu uplatňovania právnych predpisov oboch zmluvných štátov, vykoná na svoje náklady inštitúcia v mieste bydliska alebo pobytu tejto osoby.

Článok 28 Kontaktné miesta

S cieľom jednoduchšieho vykonávania tejto zmluvy, najmä na účely jednoduchšej a rýchlejšej komunikácie medzi zmluvnými štátmi, sa vo vykonávacej dohode určia kontaktné miesta.

Článok 29 Ochrana osobných údajov

(1) Osobné údaje, ktoré jeden zmluvný štát odovzdáva v súlade s touto zmluvou druhému zmluvnému štátu, sa použijú výlučne na účely vykonávania tejto zmluvy.

(2) Osobné údaje získané podľa odseku 1 tohto článku jedným zmluvným štátom sa spravujú podľa právnych predpisov o ochrane osobných údajov prijímajúceho zmluvného štátu.

Článok 30

Právomoci diplomatických misí a konzulárnych úradov

Diplomatické misie a konzulárne úrady zmluvných štátov môžu bez osobitného splnomocnenia priamo komunikovať s príslušnými orgánmi, kontaktnými miestami a príslušnými inštitúciami druhého zmluvného štátu za účelom ochrany záujmov svojich občanov.

Článok 31

Oslobodenie od poplatkov a od overovania

(1) Oslobodenie alebo zníženie poplatkov, určené právnymi predpismi jedného zmluvného štátu za písomné podania alebo dokumenty, ktoré sa predkladajú z dôvodu uplatňovania právnych predpisov tohto zmluvného štátu, sa vzťahuje aj na zodpovedajúce písomné podania a dokumenty, ktoré sa predkladajú z dôvodu uplatňovania tejto zmluvy alebo právnych predpisov druhého zmluvného štátu.

(2) Akékoľvek úradné dokumenty predkladané na vykonávanie tejto zmluvy sú vyňaté z povinnosti overovania diplomatickými alebo konzulárnymi úradmi.

(3) Kópie dokumentov, ktorých pravosť potvrdí inštitúcia jedného zmluvného štátu, považuje inštitúcia druhého zmluvného štátu za pravé kópie bez ďalšieho overovania.

Článok 32

Predkladanie písomných žiadostí a opravných prostriedkov

(1) Žiadosti, vyhlásenia alebo opravné prostriedky, ktoré sa pri uplatňovaní tejto zmluvy alebo právnych predpisov jedného zo zmluvných štátov predkladajú príslušnému orgánu, príslušnej inštitúcii alebo inej inštitúcii jedného zmluvného štátu, sa považujú za žiadosť, vyhlásenie alebo opravný prostriedok podaný príslušnému orgánu, príslušnej inštitúcii alebo inej inštitúcii druhého zmluvného štátu.

(2) Žiadosť o dávku predložená podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu sa považuje za žiadosť o zodpovedajúcu dávku podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu, ak žiadateľ

1. požaduje, aby jeho žiadosť bola považovaná za žiadosť podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu, alebo
2. poskytne v čase predloženia žiadosti informácie o získaných obdobiach poistenia podľa právnych predpisov druhého zmluvného štátu.

(3) Žiadosť, vyhlásenie alebo opravný prostriedok, ktoré sa majú podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu predložiť v určenej lehote príslušnému orgánu, príslušnej inštitúcii alebo inej inštitúcii tohto zmluvného štátu, sú včas podané, ak sa v určenej lehote predložia príslušnému orgánu, príslušnej inštitúcii alebo inej inštitúcii druhého zmluvného štátu.

(4) V prípadoch uvedených v odsekoch 1 až 3 tohto článku príslušný orgán, príslušná inštitúcia alebo iná inštitúcia bezodkladne postúpi žiadosť, vyhlásenie alebo opravný prostriedok príslušnému orgánu, alebo príslušnej inštitúcii druhého zmluvného štátu, a to priamo, alebo prostredníctvom kontaktných miest.

(5) Verejné listiny, potvrdenia, alebo dokumenty, ktoré na účely uplatňovania tejto zmluvy vydáva príslušný orgán, alebo príslušná inštitúcia jedného zmluvného štátu, považuje za platné aj príslušný orgán alebo príslušná inštitúcia druhého zmluvného štátu.

Článok 33

Výplata dávok

(1) Inštitúcia príslušná pre výplatu dávok podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu, priznáva dávky v mene, ktorá platí v tom zmluvnom štáte.

(2) Výplata dávok podľa odseku 1 tohto článku oprávnenej osobe, ktorá má bydlisko v druhom zmluvnom štáte, sa vykonáva vo voľne zameniteľnej mene.

(3) Platby medzi inštitúciami zmluvných štátov sa vykonávajú vo voľne zameniteľnej mene.

Článok 34

Vrátenie preplatkov

(1) Ak inštitúcia jedného zmluvného štátu vyplatila oprávnenej osobe dávky v sume vyššej než suma, ktorá oprávnenej osobe patrila, môže požiadať inštitúciu druhého zmluvného štátu, aby zo súm, ktoré majú byť vyplatené oprávnenej osobe, odpočítala navyše vyplatenú sumu.

(2) Navyše vyplatená suma uvedená v odseku 1 tohto článku sa vypláca priamo inštitúcii, ktorá požiadala o jej odpočítanie.

Článok 35

Vykonateľné rozhodnutia

(1) Vykonateľné rozhodnutia príslušných orgánov a inštitúcií v oblasti sociálneho zabezpečenia, ako aj vykonateľné rozhodnutia súdov jedného zmluvného štátu, sa uznávajú v druhom zmluvnom štáte.

(2) Uznanie možno odmietnuť len v prípade, že je v rozpore s verejným poriadkom zmluvného štátu, v ktorom má byť uznané vykonateľné rozhodnutie uvedené v odseku 1 tohto článku.

(3) Vykonateľné rozhodnutia uvedené v odseku 1 tohto článku sa vykonávajú v druhom zmluvnom štáte. Vykonávací postup sa riadi právnymi predpismi, ktoré sa uplatňujú pre

zodpovedajúce vykonateľné rozhodnutia zmluvného štátu, v ktorom sa tento výkon uskutoční. Vykonateľné rozhodnutia musia obsahovať potvrdenie o ich vykonateľnosti (doložku vykonateľnosti).

Článok 36 **Náhrada škody**

(1) Ak osoba poberá dávku podľa právnych predpisov jedného zmluvného štátu z dôvodu škody, ktorá vznikla na území druhého zmluvného štátu, a ak existuje nárok na náhradu škody voči tretím osobám podľa právnych predpisov tohto zmluvného štátu, tak nárok na náhradu škody prechádza na inštitúciu prvého zmluvného štátu v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje.

(2) Ak sa nárok na náhradu škody týka dávok rovnakého druhu, poskytnutých z dôvodu rovnakej skutočnosti, ktorá spôsobila vznik škody, tak je tento nárok prevedený, v súlade s odsekom 1 tohto článku, na inštitúcie oboch zmluvných štátov, pričom tretia osoba môže zaplatiť náhradu škody jednej alebo druhej inštitúcii, s oslobodzujúcim účinkom. Inštitúcie si vyrovnajú svoje nároky na tomto základe, podľa pomeru dávok, ktoré vyplácajú.

Článok 37 **Riešenie sporov**

Príslušné orgány zmluvných štátov po vzájomnom rokovaní spoločne vyriešia spory týkajúce sa uplatňovania a vykonávania tejto zmluvy.

PIATA ČASŤ **PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

Článok 38 **Prechodné ustanovenia**

- (1) Táto zmluva nezakladá nárok na dávku za obdobie pred nadobudnutím jej platnosti.
- (2) Na obdobie poistenia získané podľa právnych predpisov zmluvných štátov pred nadobudnutím platnosti tejto zmluvy sa prihliada na účely určenia nárokov vyplývajúcich z tejto zmluvy.
- (3) Táto zmluva sa vzťahuje aj na poistné udalosti, ktoré nastali pred nadobudnutím jej platnosti.
- (4) Dávky, priznané pred nadobudnutím platnosti tejto zmluvy, sa nebudú znova prepočítavať.

Článok 39 **Nadobudnutie platnosti**

- (1) Táto zmluva podlieha ratifikácii.

(2) Zmluvné štáty sa navzájom písomne, diplomatickou cestou, informujú o splnení vnútroštátnych právnych postupov, potrebných pre nadobudnutie platnosti tejto zmluvy.

(3) Táto zmluva nadobúda platnosť prvým dňom tretieho mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom bolo prijaté posledné písomné oznámenie uvedené v odseku 2 tohto článku.

(4) Dňom nadobudnutia platnosti tejto zmluvy vo vzájomných vzťahoch medzi Slovenskou republikou a Čiernou Horou končí platnosť Zmluvy medzi Československou republikou a Federatívnou ľudovou republikou Juhoslávie o sociálnom poistení z 22. 5. 1957 a Dohovoru o spolupráci na poli sociálnej politiky medzi Československou republikou a Federatívnou ľudovou republikou Juhosláviou z 22. 5. 1957. Nadobudnuté nároky z týchto zmlúv zostávajú nedotknuté. Na žiadosti o dávky predložené do dňa nadobudnutia platnosti tejto zmluvy sa vzťahujú ustanovenia uvedených zmlúv.

Článok 40 **Platnosť zmluvy a jej skončenia**

(1) Táto zmluva sa uzatvára na neurčitý čas.

(2) Každý zmluvný štát môže túto zmluvu v bežnom kalendárnom roku písomne vypovedať k poslednému dňu toho roka, pričom výpoveď musí byť oznámená druhej zmluvnej strane diplomatickou cestou. Výpovedná lehota nesmie byť kratšia ako šesť mesiacov.

(3) V prípade vypovedania tejto zmluvy sa jej ustanovenia aj naďalej uplatňujú na získané nároky, ako aj na žiadosti o dávky, podané do dňa ukončenia jej platnosti.

NA ZNAK TOHO, oprávnení zástupcovia, riadne oprávnení k tomuto úkonu podpísali túto zmluvu.

Dané v Podgorici dňa 20.05.2016. v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v čiernohorskom jazyku a v slovenskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť.

Za Čiernu Horu
Boris Marić

Za Slovenskú republiku
Miroslav Lajčák

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori“.